

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

NIEUWSBRIEF 27 – APRIL 2017

JAC MARIS EN DE FRATERS VAN TILBURG

Jac Maris heeft vele opdrachten gehad van de kerk. Dominicanen, jezuiten, carmelieten, allen wisten hem te vinden als ze heiligenbeelden nodig hadden. Ook de Fraters van Tilburg, een onderwijscongregatie, heeft diverse werken besteld bij Maris.

Mogelijk is de eerste opdracht van de fraters aan Maris een Mariabeeld voor het blindeninstituut in Grave, we hebben daar echter geen documentatie over kunnen vinden. Zeker is wel dat Maris in 1950 werk ging maken voor het fraterhuis in Den Bosch. Hij leverde in december 1950 een nieuwe kruisweg in geglazuurd terracotta (afb. 1), in 1951 twee grote keramische reliëfs van de H. Familie en een aangrijpend, expressief crucifix voor boven het altaar (afb. 2). De fraters verlieten dit huis in 2004, maar in de kapel zijn de werken van Maris nog steeds te bewonderen.

De fraters vroegen Maris eind jaren vijftig wederom een complete kapel in te richten, die van het fraterhuis in Eindhoven. Maris maakte een altaar, boetseerde een kruisweg en beelden van Jozef en Maria, terwijl hij zijn vriend Jan van Doorn vroeg een tabernakel te ontwerpen. In de kroniek van het klooster kan men de inrichting van de kapel volgen:

2 december 1958: *Eindelijk komt Jac. Maris de Kruisweg (deze moest eind augustus geleverd zijn) ophangen en wel 's avonds om 9 uur. Om één uur is het gebeurd en om half twee rijdt hij met zijn vrouw en assistente, in een zo mogelijk nog dikkere mist dan toen ze kwamen, helemaal naar Heumen terug ... Maar de Kruisweg is goed.*

21 december 1960: *Jac Maris, beeldhouwer uit Heumen, komt met zijn assistente de nieuwe beelden van Maria en Jozef plaatsen in onze kapel. 'n Mooie aanwinst.*

18 april 1962: *Het nieuwe altaar van Jac Maris is geplaatst. Zelfs het grote altaarkruis heeft hij klaar, zodat de Goede-Weekplechtigheden kunnen doorgaan.*

21 april 1962: *Jac Maris plaatste vandaag ook het nieuwe altaarschrijn, terwijl J. v. d. Biggelaar (Kerksier) voor kandelaars en missaalstoeltje zorgde. De kapel is nu een mooi geheel geworden.*

28 april 1962: *Pastoor Klijn (St. Paulusparochie) zegent tabernakel en Kruis en houdt een korte toespraak.*

Afb. 1. Elfde statie. Jezus wordt aan het kruis geslagen, keramiek, 1950, Den Bosch

Afb. 2. Crucifix, 1951, Den Bosch

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

Afb. 3. Maria met kind, keramiek, 1960, herkomst Fraterhuis Eindhoven

Toen in 1987 de kapel werd gesloten, zijn het altaar, de kruisweg en het Mariabeeld naar Tilburg gegaan, waar ze nu de meditatiekamer van de Elimgemeenschap verrijken (afb. 3).

De fraters van Tilburg waren in 1953 een Mulo-school begonnen op Curaçao, het Mgr. Zwijsencollege. Daarvoor bestelden ze bij Maris een beeld van Christus met kind dat op het binnenplein van de school werd geplaatst en op vrijdag 6 november 1958 werd onthuld (afb. 4). De fraters hebben de school echter verlaten en het beeld is aan vandalen ten prooi gevallen, rond het jaar 2009.

De fraters hadden op Curaçao ook een internaat voor wees- en voogdijkinderen, de St. Vincentius Stichting in Huize Scherpenheuvel. Daarvoor bestelden zij een beeld van Vincentius à Paolo, de beschermer der kinderen. Het werd onthuld door mgr. Holterman, bisschop van Willemstad, op 2 oktober 1960, bij de viering van de 300ste sterfdag van Sint Vincentius à Paolo. Het beeld heeft afgelopen jaar een forse restauratie ondergaan en siert nu weer de binnentuin van het gebouw (afb. 5).

Afb. 4. Wijding Christus met puber, 1958, Mgr Zwijsencollege Willemstad

Afb. 5. Vincentius a Paolo, keramiek, 1960, Vincentiusstichting, Curacao (met detail)

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

Afb. 6. Maria met Kind, keramiek, ca. 1960, Ateliermuseum Jac Maris

In 2009 ontving ons museum van de fraters twee prachtige beelden in blauwe keramiek van Jozef en Maria met Kind (afb.6). Waarschijnlijk stonden deze beelden in de missieprocuur, vanwaar ze naar een missiegebied gestuurd konden worden. Opmerkelijk is het kleurgebruik. Terwijl Maris voor reliëfs in de jaren dertig meerdere kleuren gebruikte, reduceerde hij in de loop van de jaren vijftig zijn palet tot enkele tinten en uiteindelijk tot slechts één kleur: blauw. Dat is de kleur waarin de laatste beelden uit Curaçao en uit de procuur van Tilburg zijn gemaakt.

Maris heeft veel religieus werk gemaakt: van altaren, communiebanken en kruiswegen voor kapellen en kerken tot kleinere devotionalia voor de particuliere markt. Het Ateliermuseum Jac Maris, had – toen het in 2003 geopend werd – slechts weinig religieus werk. Door diverse schenkingen kan het inmiddels een goed beeld geven van de productie van Maris op dit gebied. Hij schiep een oeuvre dat technisch knap, artistiek verantwoord en voor velen inspirerend was. De beelden die de fraters van Tilburg in 2009 geschonken hebben, zijn illustratief. Tevens zijn ze een mooie herinnering aan de fraterorde die een van Maris' dankbaarste opdrachtgevers was.

Leo Ewals, conservator

FOTOGALERIJ

Op onze website is een fotogalerij beeldhouwwerk en plastic van Jac Maris opgenomen:

http://www.marishuis.nl/?page_id=17165

STEUN HET MARISHUIS

U kunt ons steunen als Vriend van het Marishuis, als sponsor en als vrijwilliger.

Op onze website vindt u alle informatie:

http://www.marishuis.nl/?page_id=17050

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

TENTOONSTELLING IN HET MARISHUIS

Herman Coppus

RITME en STRUCTUUR

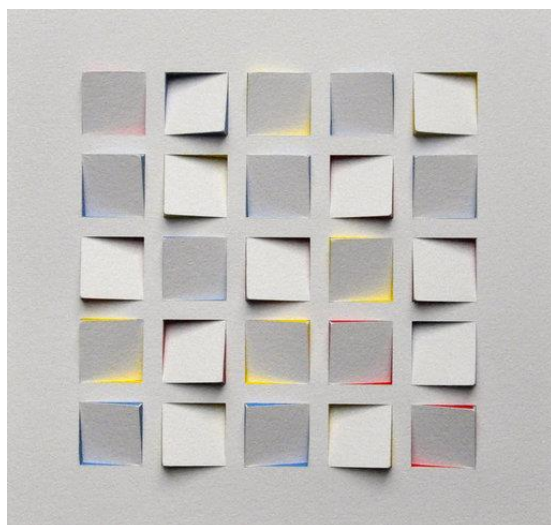
29 april t/m 18 juni 2017

Herman Coppus genoot een degelijke opleiding tot docent beeldende vakken aan de stadsacademie van Maastricht. Docent is hij nog steeds, maar daarnaast heeft hij zich ontwikkeld tot zelfstandig beeldend kunstenaar.

Zijn inspiratiebronnen zijn het constructivisme en de geometrische abstractie. Binnen deze disciplines heeft hij een eigen beeldtaal ontwikkeld met een scala aan materialen, van papier, kunststof tot metaal en glas. In het Marishuis zijn papierreliëfs te zien en buiten in de tuin staan enkele beelden in glas.

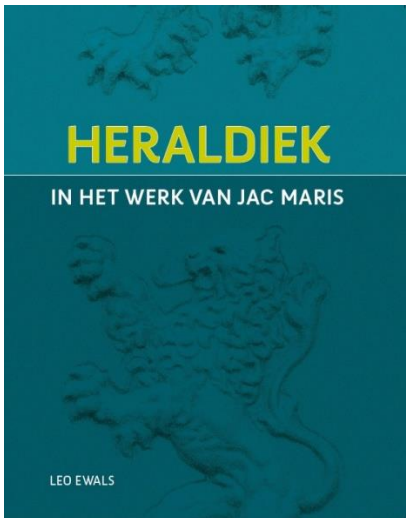
De start van de expositie is op zaterdag 29 april a.s.,
de officiële opening op zaterdag 13 mei a.s. om 15 uur.

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

NIEUWE UITGAVE

De heraldiek of wapenkunde beschrijft de wapens die gevoerd worden door steden, provincies en landen, adellijke families en organisaties. Voor kunstenaars liggen er op het gebied van de heraldiek mogelijkheden voor opdrachten. Zij kunnen vormgeven aan de wapens die families en diverse instanties voeren. In dit boekje presenteren we de werken van de kunstenaar Jac Maris waarin een heraldisch wapen is opgenomen. Het geeft een beeld van een onverwachte kant van zijn kunstenaarscarrière.

Zo weten we dat Maris een hele serie gemeentewapens heeft gemaakt voor gemeentehuizen die, op een na, allemaal in Gelderland liggen. De meeste van die gemeenten zijn bij latere herindelingen in grotere gehelen opgegaan en daarbij zijn de oude gemeentewapens veelal verloren. Een enkele echter, die van Millingen aan de Rijn, is bewaard en werd onlangs aan ons museum geschonken. Dankzij een restauratie is dat gemeentewapen nu in oude glorie hersteld. Het is de aanleiding geworden voor een tentoonstelling later dit jaar en voor deze publicatie over Maris als heraldisch kunstenaar.

Gemeentewapen van Millingen aan de Rijn, Ateliermuseum Jac Maris

Concept en tekst: Leo Ewals, Malden
Grafische vormgeving: Studio Gerton Hermers, Heumen
Drukwerk: Nextprint, Den Bosch
2017
65 genummerde pagina's
24 x 20 cm
ISBN 978-94-91136-08-5
Prijs: € 15,-

STEUN HET MARISHUIS

U kunt ons steunen als Vriend van het Marishuis, als sponsor en als vrijwilliger.
Op onze website vindt u alle informatie:

http://www.marishuis.nl/?page_id=17050

Ateliermuseum Jac Maris - Looistraat 57 - 6582 BB Heumen
024-358 01 51 - info@marishuis.nl - www.marishuis.nl
Bankrek. nr.: NL06RABO0131661248

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

VRIJWILLIGERS IN DE SCHIJNWERPER

Mary en Jan Bandsma

In 1990 heb ik voor het eerst kennisgemaakt met Jac Maris, zijn vrouw Willy en zijn leerlinge Els Tervoort. Dit was ter gelegenheid van de expositie van Jac Maris in de Aula van de Katholieke Universiteit Nijmegen. Ik werkte daar als assistente van de pedel. De pedel en ik bezochten samen het atelier om afspraken te maken voor deze expositie. We werden hartelijk welkom geheten in de wat nu de Tekeningenzaal heet en toen hun huiskamer was. De open haard brandde en Willy zat lekker warm in een makkelijke stoel.

Na afloop van de expositie kregen wij als dank een schilderijtje gemaakt door Jac Maris.

In 2012 stopte ik met werken en tijdens een fietstochtje met Jan, richting Heumen, kwamen we langs het Ateliermuseum. 'Dit is zo mooi, zal ik het je eens laten zien?', zei ik tegen Jan. José Schelvis was suppoost die dag en opende vriendelijk de deur voor ons. Het klikte meteen.

Tijdens het gesprek kwamen we op de vrijwilligers van het museum en zo dus bij: 'Hebben jullie nog hulp nodig?'. Graag!

Sindsdien zijn we betrokken bij het museum en hebben we één keer in de maand, meestal op zondag, dienst als suppoost. Tijdens de dienst maak ik van de gelegenheid gebruik en kalligrafeer het Boek van de Stad Nijmegen. Hier is zoveel meer werkplek dan in ons huis. In het Boek zetten BN'ers hun handtekening en een boodschap tijdens hun bezoek aan Nijmegen, daar bij wordt geschreven wanneer en ter gelegenheid waarvan ze de stad bezocht hebben.

Jan houdt zich bezig met foto's maken of kijkt voetbal of schaatsen op zijn tab.

Affiche expositie Aula van de Katholieke Universiteit Nijmegen

Tekening Jac Maris

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

Wij assisteren Pit Hennekens bij de Gelderse Museumdag. Dan begeleiden we de kinderen bij de puzzeltocht door het atelier. In de Tekeningenzaal kunnen ze schilderen, tekenen en boetsen, meestal onder leiding van Marijke Stok. Frans Wildenborg begeleidt de groepjes door de beeldentuin.

Wat ik altijd zeg: 'Het is geen straf om in het museum te zijn, ook al komen er geen bezoekers. Er valt altijd iets te ontdekken'.

Heumen, april 2017

Het bestuur van Stichting Ateliermuseum Jac Maris